

У разі надання першочергових пріоритетів змінам у технічній та економічній сферах, підприємство, як соціально-економічна система гальмує свій соціальний розвиток, тим самим каталізуючи процеси саморуйнування в соціальному середовищі.

Тому об'єктивною необхідністю виступає подальше вивчення соціально-економічного розвитку підприємства на засадах його циклічності, поглиблення теорії та вдосконалення практичних інструментів щодо обґрунтування напрямів розвитку промислового підприємства.

Суть державного регулювання соціально-економічної трансформації у загальному вигляді зводиться до того, щоб змінити існуючий економічний порядок (економічну систему), забезпечити економічне зростання суспільства.

Розвиток соціальної сфери має розглядатися не лише як основний інструмент підвищення добробуту населення, а й як важливий чинник прискорення економічного прогресу, стимулювання нагромаджень та розширення внутрішнього ринку, підвищення продуктивності праці. Для успішного розвитку економічної та соціальної сфери всі дії мають бути пропорційно узгодженими.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Саєнко І.І., студент,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Основною ознакою будь якого підприємства є наявність в його власності, господарюванні або оперативному управлінні уособленого майна. Майно поділяють на необоротні й оборотні активи, які відрізняються фізичною формою, місцем у виробничому процесі, впливом на економіку підприємства.

С.Ф. Покропивний визначає основні фонди як засоби праці, які мають вартість; функціонують у виробництві тривалий час, у своїй

---

* Науковий керівник – Кравченко О.М., к.е.н., доцент

незмінній споживчій формі; їх вартість переноситься конкретною працею на вартість продукції, що виробляється (на платні послуги), частинами в міру зношення [1].

Залежно від призначення основні фонди поділяють на виробничі й невиробничі. До складу виробничих основних фондів входять ті, що беруть участь у виробничих процесах, створюють умови для їх здійснення або служать для зберігання і транспортування продукції, а саме: виробничі споруди, передавальне обладнання, силові й робочі машини, вимірвальні й регульовальні прилади, пристрої й лабораторне обладнання, транспортні засоби, інструмент, виробничий і господарський інвентар, а також робоча і продуктивна худоба, багаторічні насадження. Засоби праці стають основними фондами тільки після введення їх у виробничий процес.

До складу невиробничих основних фондів належать об'єкти тривалого користування, які задовольняють побутові й культурні потреби працівників.

Основні виробничі фонди є основною матеріально-технічною базою будь якого підприємства. На базі зростання основних виробничих фондів збільшується економічний потенціал і виробничі можливості підприємства, також підвищується технічний рівень виробництва, що в свою чергу збільшують темпи випуску продукції. Правильне використання основних фондів в значній мірі залежить від збільшення інтенсивного та експлуатаційного навантаження на них, автоматизації і механізації виробничих процесів, мобілізації застарілих машин, швидкої реалізації основних фондів і максимальної ефективності нової техніки.

Забезпечення певних темпів розвитку і підвищення ефективності виробництва можливе за умов інтенсифікації відтворення та кращого використання діючих основних фондів і виробничих потужностей підприємств. Ці процеси, з одного боку, сприяють постійному підтриманню належного технічного рівня кожного підприємства, а з іншого – дозволяють збільшувати обсяг виробництва продукції без додаткових інвестиційних ресурсів, знижувати собівартість виробів за рахунок скорочення амортизації та витрат на обслуговування виробництва і його управління, підвищувати фондовіддачу і прибутковість.

Зношення основних фондів – це знецінення або знос основних виробничих фондів. Існує два види зношування основних фондів:

- фізичний знос – це втрати первісних властивостей і вартості основних фондів у процесі застосування їх у виробництві;

- моральний знос – це передчасне зношення, тобто зношення до закінчення нормативного терміну експлуатації.

Таким чином основні фонди в процесі їх використання зношуються фізично і морально. Це і є головний фактор необхідності їх оновлення.

Несвоєчасна заміна морально застарілих основних фондів призводить до того, що за допомогою них виробляється більш дорога та гіршої якості продукція у порівнянні з виготовленням на досконаліших, сучасних та енергоощадних машинах та обладнанні. Зазначене абсолютно неприпустимо в умовах ринкової конкуренції.

Існують різні форми простого і розширеного відтворення основних фондів. Форми простого відтворення основних фондів: заміна застарілого обладнання; капітальний ремонт. Форми розширеного відтворення: нове будівництво; розширення діючих підприємств; технічне переозброєння, модернізація обладнання.

Кожна з цих форм вирішує визначені завдання, має переваги і недоліки. За рахунок нового будівництва вводяться у дію нові підприємства, на яких всі елементи основних фондів відповідають сучасним вимогам технічного прогресу, вирішується проблема правильного розміщення продуктивних сил по території країни.

Однак у період погіршення соціально-економічного стану країни, коли відбувається спад виробництва і багато підприємств припиняють свою діяльність, перевага віддається реконструкції і технічному переозброєнню діючих підприємств.

При реконструкції основна частина капітальних вкладень спрямовується на вдосконалення активної частини фондів при використанні старих виробничих будівель та споруд. Збільшення частки витрат на устаткування дає можливість при тому ж обсязі капітальних вкладень отримати більший приріст виробництва і на цій основі збільшити продуктивність праці, відносно призупинити ріст собівартості продукції.

Отже вирішення проблеми підвищення ефективності використання основних фондів є одним з основних завдань виробничої діяльності підприємств, від результату якого залежить їх

фінансовий стан, конкурентоспроможність та ефективне функціонування підприємства в цілому.

Література.

1. Економіка підприємства : підруч. / За заг. ред.. С.Ф. Покропивного.– Вид. 3-тє, без змін. – К.: КНЕУ, 2006. – 528 с.

2. Соціально-економічне становище України за 2014 рік. Повідомлення Державної служби статистики України / Державна служба статистики України [Електронний ресурс] : офіційний ВЕБ-САЙТ. – Режим доступу до інформації : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

СТАН ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСНОВНИХ ІНСТРУМЕНТІВ МАРКЕТИНГУ НА РИНКУ

***Шагова Т.О., магістрат*,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

До теперішнього часу в Україні залишається багато не до кінця вирішених питань стосовно визначення обсягів виробництва зерна, його якості, собівартості тощо, але не менш важливе значення має обґрунтування заходів, які б дозволили суттєво поліпшити ситуацію із просуванням виробленої продукції до кінцевого споживача. Вирішенню зазначених проблем має допомогти застосування підприємствами інструментів маркетингу.

У процесі організації управління маркетингом зернової продукції постає ряд проблем, однією з таких проблем може стати старіння існуючої продукції, тобто поява на ринку зерна з кращими якісними характеристиками, наприклад, вирощеної з покращених сортів, що з часом може спричинити спад споживацького попиту на вже існуюче зерно. Наступними є проблеми широти, насиченості, глибини та гармонійності номенклатури продукції. Так, велика різноманітність номенклатури зернової продукції не завжди сприяє успіхові, а навіть навпаки – може спричинити розпорошення зусиль підприємства – виробника, призвести до широкої конкуренції з

---

* Науковий керівник – Мандич О.В., к.е.н., доцент